

Eriävä mielipide lakivaliokunnan mietintöön 1/2015 kirkkohallituksen esityksestä 3/2014

"Kirkon paikallistason rakenteita koskevan sääntelyn muuttaminen"
Asianro 2012-00195

Seurakuntaneuvoston puheenjohtajuus

Lakivaliokunta yhtyy mietinnössään hallintovaliokunnan kantaan, että seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja ja seurakunnan seurakuntaneuvoston puheenjohtaja tulisi valita näiden toimielinten jäsenistä. Seurakuntayhtymän yhtymärovasti ja seurakunnan kirkkoherra olisivat toimielinten jäseninä mahdollisia puheenjohtajiksi.

Piispainkokous esittää lausunnossaan 1/2014 kirkolliskokoukselle, että seurakuntaneuvoston puheenjohtajuuden ja jäsenyyden tulee määräytyä nykyisen lainsäädännön mukaisesti. Piispainkokous katsoo myös, että yhtymärovastin aseman tulee määräytyä samoin kuin kirkkoherran asema seurakuntaneuvostossa.

Aiemmassa lausunnossaan 2/2013 seurakuntarakenteiden kehittämisen päälinjoista piispainkokous toteaa teologisten periaatteiden pohjalta, että "luterilaisen käsityksen mukaan kirkollisia päätöksiä tehtäessä tarvitaan sekä pappisviran että kirkon jäsenten läsnäolo." Nykyisissä kirkkoneuvostoissa ja seurakuntaneuvostoissa on vain yksi pappisviran edustaja. Erityisen viran edustus on siis melko ohut seurakunnan hallintoelimissä. Piispainkokouksen kantaa tukee myös se, että nykyinen lainsäädäntö on ollut käytössä suhteellisen lyhyen ajan.

Puheenjohtajuuksia on arvioitava kirkon olemuksen pohjalta sen mukaisesti, mikä on kyseisten hallintoelinten tarkoitus.

Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja johtaa toimielintä, joka huolehtii erityisesti resurssien jakamisesta seurakuntien kesken. Sen puheenjohtajana voi toimia luottamushenkilö, kunhan yhteisten päätösten valmistelussa ja esittelyssä kirkon hengellinen luonne otetaan riittävästi huomioon. Seurakuntayhtymä on hallinnollinen yksikkö, jonka alkuperäisen suunnitelman mukaan tulisi toimia palveluorganisaationa.

Seurakunta on hengellinen ja toiminnallinen yksikkö. Se on kirkon keskeinen yhteisö. Rakenneuudistuksen myötä seurakuntien läheisyys ja yhteisöllisyys vahvistuu samalla, kun seurakuntaneuvoston tehtävät ovat entistä hengellisempiä.

Seurakunta on yhteiseen jumalanpalvelukseen kokoontuva yhteisö. Kirkkoherran tehtävänä on johtaa seurakunnan toimintaa ja hän on vastuussa jumalanpalveluksen, pyhien sakramenttien, kirkollisten toimitusten ja sananjulistuksen oikeasta hoitamisesta sekä yksityisen sielunhoidon harjoittamisesta (KJ 6:34). Kirkkoherran asema hengellisenä johtajana edellyttää, että tämä tulee näkyviin myös seurakunnan hallinnossa. Usein kirkkoherra voi toimia myös seurakunnan elämän tasapainottajana, kun seurakunnassa ilmenee ristiriitoja. Kirkkoherran virkavastuu seurakunnan johtajana ohjaa tähän suuntaan.

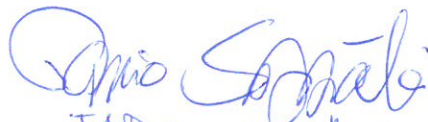
Raamatullista vertausta paimenesta ja laumasta käytetään usein kuvaamaan seurakuntaa. Kirkkoherra on seurakunnan paimen. Viime vuosien tutkimuksissa on tullut esiin kirkkoherran ratkaiseva vaikutus seurakunnan elämään sekä toiminnan että työyhteisön hoitamisen kannalta. Tätä tukee myös kirkkoherran valintaprosessin perusteellisuus.

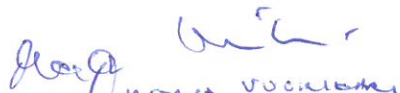
Seurakunnan johtajana kirkkoherran tulee toimia niin, että seurakuntalaisten ja työntekijöiden on helppo käyttää lahjojaan Jumalan Valtakunnan työssä. Seurakunnan hengelliselle johtajalle on annettava riittävät eväät tehtävän hoitamista varten.

Kirkkolainsäädäntö tarjoaa jo nyt ratkaisun tilanteessa, jossa kirkkoherran seurakuntaneuvoston puheenjohtajuus ei voi toteutua (KJ 9:1,3). Seurakunnan sekä episkopaalinen että synodaalinen olemus toteutuu nykyisessäkin lainsäädännössä.

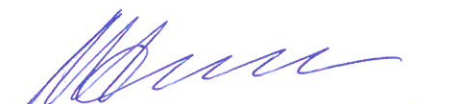
Jätämme eriävän mielipiteen lakivaliokunnan mietintöön seurakuntaneuvoston puheenjohtajan valinnan osalta. Olemme sitä mieltä, että seurakunnan seurakuntaneuvoston puheenjohtajuuden tulee määräytyä nykyisen lainsäädännön mukaisesti.

Helsingissä 9.2.2015

TAPIO SEPPÄLÄ

Mika Nuri

Mika Nuri

AULIS ANSA-HARJU